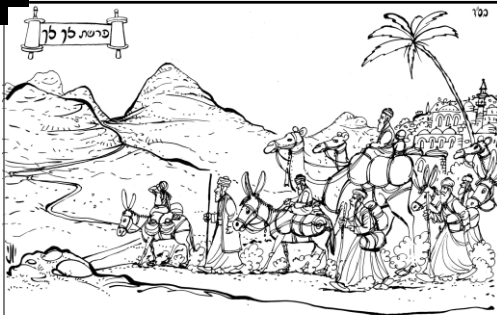

החידון נערך על ידי ח, כהן לזיכוי הרבים

א' ב' על הפרשה פרשת לך לך

מי התלוה לאברם במסעותיו
אך לא יכלו לשבת בארץ יחדיו?

בגיל תשעים ותשע, איזו מצווה
אברהם אבינו לקיים נצטווה?

מה קבלו פרעה וכל ביתו
ולכן שלחו את אברהם ואשתו?

איזה מקום פורה לוט בחר
ולא מאס בעם ששם גר?

למה נמשל זרעו של אברהם
שלא יוכל איש למנותם?

מי ממלחמת המלכים בא
לספר לאברהם שאחיו נשבה.

את מה אברהם לא בתר
לרמז על קיום העם הנבחר?

למלך סדם, לנפשות היה בקוש
ומה אמר לאברהם על הרכוש?

איזה נסיון לאברהם נשלח
ולכן לארץ מצרים הלך?

למי שינו השם ונתברכה
ששמה יורה על שררה?

מה על אברהם נפלה
עם אימה וחשיכה גדולה?

למי הוסיפו על שמו אות
ולשינוי מהותו זה אות?

כיצד נתן ה' לאברהם אות
על ירושת הארץ הזאת?

מה יהיה זרעו של אברהם
בארץ לא להם וענו אותם?

מי היה דולה ומשקה
ועל משק הבית ממונה?

את מי שרי לאברהם נתנה
כשראתה שעדין לא ילדה?

אילו מילים בפרשה מכונות
כי הברכות לאברהם נתונות?

מה הבטיח לאברהם הקל
מי יזכה את הארץ לקבל?

במה היו מאד מלאים
הבארות בעמק השדים?

מה אמר אברהם לשרי לעשות
לשפחה שאותה החלה לבזות?

איך יקרא בן האמה
כי ה' לקולה שמע?

לאיזו ארץ הגיע אברהם
עם שרי ולוט וכל רכושם?

לעילוי נשמת אבני מזרי
הר"ר אהרן בן ר' יעקב
זצ"ל רב"מ

א [וַיֹּאמֶר אֶל שְׂרֵי אֲשֶׁתוֹ הִנֵּה נָא יָדַעְתִּי
כִּי אִשָּׁה יָפֶת מְרָאָה אָתָּה (יב, יא)
אומר רש"י הנה נא ידעתי, דבר אחר מנהג
העולם שעל ידי טורח הדרך אדם מתבזה,
וזאת עמדה ביופיה.

נמצאנו למדים שיופי אמיתי נקבע על פי
אמות מידה של קביעות, ורק בגלל ששרה
נשארה ביופיה גם לאחר טלטולי הדרך, זה
מראה על יופי אמיתי וקבוע.

וא"כ אפשר לומר שהיופי האמיתי של
האדם זהו היופי הפנימי כשהאדם נמצא
בתפארתו במידות מזוככות ויפות,
בנעימות ואצילות מיוחדת, וגם זה נקבע
לא על פי מקרה זה או אחר שהאדם
התנהג בצורה מופלאה, הגם שכמובן אין לזלזל בזה
בשום אופן, אלא רק כשהאדם עובר טלטולי
דרך בניסיונות לא פשוטים עוד פעם ועוד
פעם במידות, ובכל זאת הוא נשאר ביופי
אצילותו, שהוא שומר על נעימות מיוחדת,
עליו אפשר לומר "הנה נא ידעתי כי יפת
מראה את".

ב [וַאֲבִרְכָה מְבָרְכֶיךָ (יב, ג)
אומר הקב"ה לאברהם אבינו מי שיברך אותך,
אני יברך אותו, א"כ נעשה חשבון מי שיברך
את אברהם אבינו ה' יברך אותו, כמה ברכה
יקבל מי שיברך את הקב"ה בעצמו!!!

ג [וַיִּבְנֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַה' הַנֶּרְאָה אֱלֹהֵינוּ. רואים בפרשה שאברהם בנה כמה מזבחות לכבוד הקב"ה.

ויש בנותן טעם להביא סיפור נורא הוד ששמעתי על הגה"צ ר' שמשון פינקוס זצ"ל שבזמנו סופר על בחור ישיבה שפתאום גילו שהוא גוי (מסקן), והיה על זה הרבה דיבורים בישיבות, שהיו שואלים אחד את השני מה היית עושה אם היית מגלה שאתה גוי, וכמובן שהתשובה הרווחת הייתה: מה זאת אומרת, אני טס לבית הדין ולא מניח להם עד שהם מגיירים אותי, אחרי שזכיתי לטעום את הטעם המתוק והנפלא של להרגיש מה זה להיות יהודי, מה השאלה בכלל, לזכות להיות שייך לעם הנצח – העם הנבחר וכו' וכו'... לא רוצה להישאר גויצ'קה אפילו שבריר של שניה מיותרת...

סיפר אחד שבאותם ימים הוא פגש את הגה"צ ר' שמשון פינקוס זצ"ל והוא העיז לשאלו את השאלה הזו: אם הרב היה מגלה שהוא גוי, מה הרב היה עושה??? הלה שהיה בטוח שרי' שמשון יענה תשובה כני"ל, התפלא לשמוע דברים אחרים... ר' שמשון עונה לו בהתרגשות מה זאת אומרת, אם אני הייתי מגלה שאני גוי, הייתי רץ ליער...

וההוא חושב לו, יער??? מה יש לעשות ביער??? נו!!!

הוא נותן לרי' שמשון להמשיך בדבריו, אוסף עצים ועושה ערמה... הלה היה בטוח שהוא לא שומע טוב, לאן ר' שמשון חותר???

טוב, הוא נותן לו להמשיך בדבריו, הולך לכפר הסמוך וקונה עז, עז??? נו... חוזר ליער ומקריב קרבן לה'.

על המזבח עצים שבנתי לר', (ויפס הוא מקריב) - (לנו מותר להקריב קרבן לה' עם חיים, אין להם איסור במה) ורק אחריי' טס לבי"ד להתגיייר במהירות המרבית...

אמנם שמעתי שכשסיפרו את הסיפור הזה לידידו ורעו הגאון ר' עזריאל טאובר זצ"ל הוא הגיב שאם היינו יודעים מה זה להיות יהודי אפילו רגע אחד!!! היינו מבינים שזה יותר חשוב אפילו מלהקריב קרבן...

ד [וַתִּקְרָא שָׁם ה' הַדְּבָר אֵלֶיהָ אֲתָה קָל רִאִי. מבאר רש"י שהגר נתנה שם לקב"ה שהוא 'קל שרואה בעלבונו עלובים', שהרי הגר ברחה בשפלות מבית אברהם, והיא התפללה לה' על מצבה, וכמו שכתוב שהמלאך אמר לה שה' ראה את ענייך, מבאר התרגום שה' שמע את צלותיך, שראה אותה בעליבותה ושלח לה מלאכים שידברו איתה.

וזהו חיזוק גדול לכל מיני אנשים שהם לא תמיד נמצאים במרכז של החברה... לפעמים הם נשכחים בצד בשולי הדרך... וזה מאוד כואב להם, ומתחננים לקב"ה על מצבם האישי... הם צריכים לדעת שהקב"ה שהוא רואה בעלבונו עלובים יום אחד ירומם אותם, בסייעתא דשמיא עצומה עד כדי ראיית מלאכים...

ה' "אני קל שקי". אומר רש"י אני הוא ש-די באלקותי לכל בריה, שמעתי מהגר"ש פינקוס זצ"ל על השם "שקי" שיש די באלקותי לכל בריה, דהיינו שלא צריך לחפש בחוץ כלום, הכל אפשר למצוא בקב"ה ותורתו, את כל ההנאות והסיפוקים שיש בעולם... ומי שמתבונן בגדולי ישראל איך שתמיד הם שלווים קורנים ומלאים סיפוק, והכל מפני שהם כל הזמן מלאים בהנאות שהם סופגים מהתורה הקדושה, ובדבקות מופלאה בקב"ה.

וכמו ששמעתי מהמשגיח של מיר ברכפלד הגה"צ ר' ראובן הכסטר שליט"א ששמע מהגה"צ ר' זעליג אפשטיין זצוק"ל משגיח דיישיבת תורה אור, שאמר לו בגיל שיבה מעל תשעים, אני לא מרגיש לרגע מיותר, כי אם אני חי סימן שיש לי תפקיד, ואם יש לי תפקיד אני לא מרגיש מיותר, אני בשיא הפריחה, ולא משנה באיזה גיל אני, וכשיש עשייה יש סיפוק, וכשיש סיפוק, יש חיים הם לעושיהם בעולם הזה ובעולם הבא.

ו' "התהלך לפני וְהָיָה תָמִים".

אומר רש"י פלח קדמי ואהיה לך לאלוקה ופטרון, שכתוב פה שהקב"ה אומר לאברהם אם תדבק בי אני ישגיח עליך. ושמעתי מהמשגיח של מיר ברכפלד הגה"צ ר' ראובן הכסטר שליט"א שיש איש שהוא זוכה שמצידו נופלים אלף ורבעה מימינו, זאת אומרת שיש פה מלחמה, ומצדדיו נופלים באלפים... ובו: אליך לא יגש... ולא רק זה אלא גם על שחל ופתן תדרוך... דהיינו הוא ידרוך על נחשים שהם זוחלים ארסיים מסוכנים... וכן תרמוס כפיר ותנין, דהיינו הוא רומס על אריה שואג, ותנין עם מלתעותיו המפחידות... מי הוא זה ואיזהו שיוזכה לכל זה? ממשיך הפסוק כי בי חשק, ואפלטוהו מי שחושק בי ודבק בי, עליו אני מגן מכל מיני צרות וייסורים שעוברים אחרים, הוא כאילו חי בפלנטה אחרת, בעולם מוגן ושמור בצל כנפי הקב"ה.

אשגבהו, כי ידע שמי. מהו הסוד שזוכה מי שיודע שמו של הקב"ה?

ידעת שמו של הקב"ה, היינו חיבור עם שמו של הקב"ה, כמו והאדם ידע את חוה אשתו, שהרי הקב"ה קרא שמו עליו, כמו שמזכירים בתפילה "ושמך הגדול והקדוש עליו קראת", למטרה בשביל שעל ידי עשיית מצוותיו יתקדש ויתגלה שמו פה בעולם על ידינו, ויהיה לו מקום נווה להשרות שכינתו, שדרכנו יהיה לו פה גילוי למלכותו בעולם...

וזה קורה על ידי שהיהודי לא חי פה רק בשביל עצמו, שיהיה לו גן עדן ועולם הבא, שזו היא הסיבה של לימוד תורתו ועשיית מצוותיו, שזה וודאי מצוין, אבל זה לא נקרא ידיעת שמו של הקב"ה, זה נקרא ידיעת שמו של עצמו, שהוא דואג לעצמו שיהיה לו גן עדן טוב וחלק מכובד בעולם הבא... אמנם הקב"ה בעצמו באמת לא כל כך נמצא במערכת שיקוליו...

ידעת שמו של הקב"ה הכוונה היא שעל ידי מצוותיו ולימוד תורתו הוא מתכוון לעשות בזה נחת רוח לקב"ה, שלקב"ה יהיה נחת ממנו... שהקב"ה יתנה ממנו מבנו חביבו, שהוא עושה רצונו לשם עשיית רצונו של הקב"ה כי כך הקב"ה רוצה בלא שום שיקול אחר, ואז בכל מצוה ולימוד תורה הוא מתכוון ששמו של הקב"ה יתרום ויתקדש פה בעולם, ועל ידי זה הוא מתחבר עם הקב"ה ונחיה מקום להשראת שכינתו, ובכך הוא זוכה לברכה של "אשגבהו כי ידע שמי". (על פי משנתו של מו"ר הגאון ר' אברהם אוחנה שליט"א)

ז' "וַיֹּאמֶר אֲבִרְהָם אֶל הָאֱלֹהִים לוֹ יִשְׁמָעֵאל יִהְיֶה לְפָנָי". אומר רש"י: יחיה לפניך. יחיה ביראתך, כמו התהלך לפני, פלח קדמי. דהיינו שאברהם התפלל שישמעאל יעבוד את ה', שזה הכוונה במילים 'יחיה לפניך', וכן התרגום מבאר "וַיֹּאמֶר אֲבִרְהָם קִדְּם ה', לְנִי יִשְׁמָעֵאל יִתְקַדֵּם" דהיינו שכל הזמן הוא יהיה לפני ה'. וכמו ששמעתי להגדיר זאת נפלא שזה כמו 'לפני ה' תטהרו'. רש"י מגלה לנו יסוד נורא, אברהם לא התפלל סתם על חיים, לחיים סתם אין שום משמעות!!! יש מיליארד סינים, פחות אחד או עוד אחד לא על זה מתפלל אברהם, אברהם מתפלל על ביראתך, חיים של יראת שמים, חיים של דבקות בה', שרק זה החיים האמיתיים, ורק עליהם ראוי להתפלל.

ח' "וַיָּבֹא הַפְּלִיט וַיִּגְדַּל לְאַבְרָם הָעֵבֶרִי" (יד, יג) ויש להקשות מה העניין לכתוב שהוא 'עברי'? רש"י מבאר "שבא מעבר הנהר".

אמנם במדרש רבה בראשית (פרשה מב, ח) מבואר "וַיִּגְדַּל לְאַבְרָם הָעֵבֶרִי", וכו' רבי יהודה אומר כל העולם כלו מעבר אֶחָד והוא מעבר אֶחָד.

שמעתי מהמשגיח של ישיבת מיר ברכפלד הגה"צ ר' ראובן הכסטר שליט"א בשם המשגיח דליקווד הגה"צ ר' נתן וויכטפויגל זצוק"ל שפה כתוב מה היה סוד הגבורה של אברהם אבינו שעמד בעוז ובגבורה נגד ארבעת מלכים עזים וחזקים ביותר שנצחו את כל מי שעמד כנגדם, כי הוא היה אברהם העברי שכל העולם בצד אחד והוא מהצד השני.

והעניין הוא שאם אתה חלק מהעולם אז אתה קשור לעולם, וממילא אתה מחובר לטבע של העולם, ובטבע של העולם מונח שגיבורים מנצחים חלשים, ורבים את המעטים, ונדאי שאחד לא יכול לעמוד כנגדם, אבל ברגע שאתה מעבר אחר של העולם, אתה לא מחובר וקשור לעולם, פרקת מעליך עול חשבונות הרבים אשר ביקשו להם בני האדם, אתה מעבר אחר של העולם, ממילא הטבע של העולם לא שולט עליך, ואז אין פלא שאחד מנצח את כולם, וזה הוא הסוד שכונתנו לנו התורה איך אברהם לא פחד לצאת כנגד כולם, כי הוא היה אברהם העברי שהוא היה מעבר אחר של העולם, שהעולם לא תפס אצלו שום מקום, ממילא הוא לא היה תחת השליטה של העולם, וזה הוא הסוד של כל הפעמים שהיהודים נצחו את אויביהם כמו החשמונאים ובשאר התקופות, שהם תמיד היו מחוברים אך ורק לקב"ה בלי שום חשבון לטבע של העולם, שאז הטבע של העולם נדחה מפניהם.

ט' "וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשָׂו בְּחַרְוֹ" (יב, ה)

אומר רש"י שהכניסן תחת כנפי השכינה, אברהם מגייר את האנשים ושרי מגיירת הנשים, ומעלה עליהם הכתוב כאילו עשאו.

והביאור הוא: שאדם שחי בלי יראת שמים בלי חיבור לאלוקים אז הוא כלום שבכלום כמו בהמה, ולאחר מיתתו הרי הוא יורד למטה לארץ כמו בהמות, וממילא כשאברהם ושרה גיירו את האנשים והנשים הם ממש כפשוטו 'עשו אותם' מלהיות אפס וריק, להיות מהצדיקים שעולים למעלה למעלה, וכמו שמוא ברבינו יונה.

וצריך לדעת שהרבה אנשים מסתכלים על עצמם במראה, ומהנהנים לעצמם 'גאנץ פיין' הכל בסיידר, אני נראה טוב... מאוד טוב...

להם יענה הסיפור הבא (הופיע בגליון 'דרשו') שסיפר אחד האדמו"רים שגר בירושלים בקו התפר קרוב לערבים, שבתחילת המלחמה לאחר שמחת תורה תשפ"ד הוא הלך ללמוד בבית הכנסת שהוא היה רגיל ללמוד שם, והוא היה סגור על מסגר ובריה מפחד המחבלים, אז הוא החליט ללכת ללמוד בישיבה ממול ביתו, הוא מגיע לשם, והנה הוא רואה בפתח הישיבה שומר, הוא מבקש ממנו רשות להיכנס ללמוד בישיבה, ואז הוא שם לב שהשומר בוחן אותו מכף רגל ועד ראש לבדוק שהוא לא מחבל בפונטציה, והוא שומע את השומר אומר לו שמפאת סכנה ביטחונית אני לא יכול להכניס אותך לישיבה, אבל אולי אתה מכיר מישהו מהצוות של הישיבה שמכיר אותך, אמרתי לו בטח אני מכיר את הראש ישיבה וחלק מהרמ"ים, אז הוא אמר לי, טוב, אני יברר את זה, ועד שאני יברר תיכנס פה בצד לחדר שיעורים ותמתין שם, נכנסתי בינתיים ללמוד שם, ופשוט כל כמה דקות הוא נכנס להשגיח עלי שכנראה אני לא יוציא איזה מטען חבלה לפוצץ את הישיבה...

מספר אותו אדמו"ר שהאמת הוא שנדהמתי, שהרי אני לא מזכיר בשום צורה ערבי... יש לי זקן מכובד, פאות ארוכות שמשתלשלות לי על צדעי, כובע סעמעט מרשים, בייקישע חסידי... אז מה הוא רוצה ממני...

ואז חשבתי לעצמי שמעוררים אותי מהשמיים למסר נורא ואיום...

שאחרי המאה ועשרים כשבאים לשמים, לא מסתכלים לא על הזקן ולא על הפאות לא על הכובע ולא על הפראק או על החליפה הארוכה, לא רואים את זה שם בכלל... שם מסתכלים רק עם מה אתה בא, איזה מטען רוחני אתה מביא לשם, תורה תפילה מעשים טובים התגברות על המידות, ותו לא... כל השאר אינו מעניין שם בכלל, והדברים מבהילים...